

GUIA D'INSTRUCCIONS DE NETEJA, I DESINFECCIÓ, DE CENTRES NO SANITARIS AMB AFLUÈNCIA DE PÚBLIC: RESTAURACIÓ COL·LECTIVA, VENTA D'ALIMENTS, TATUATGES, ESTÈTIQUES, GIMNASOS, GUARDERIES, CENTRES D'EDUCACIÓ, VENTA D'ANIMALS ...PER A LA PREVENCIÓ DE MALALTIES TRANSMISSIBLES

NETEJA GENERAL

La neteja és prèvia a la desinfecció, es realitza amb aigua i detergent.

Els centres de treball, han de disposar de:

-protocols de neteja del local, i dels estris de treball, on s'especificarà: quins llocs netegen, amb quin producte netegen, dosi i dilució; així com la freqüència mínima de neteja (després de l'ús, diària, setmanal, quinzenal, mensual o trimestral), temperatura de l'aigua, modo d'ús i mesures de seguretat

-fitxes de seguretat dels productes utilitzats al netejar

-registres de neteja i desinfecció anotant qui, que, i quan neteja.

Aquest material ha de ser supervisat per una persona designada com a responsable de la neteja i la desinfecció.

La neteja es realitza a través de 3 accions:

- 1-Mecànica: Fregant, raspallant, amb aigua a pressió, amb aspirador...
- 2-Química: Amb detergents i desinfectants, s'aconsegueix disminuir la càrrega de pols i de microorganismes vius.
- 3-Temperatura: L'aclaireïda amb aigua calenta fa més efectiva la neteja i la desinfecció.

PRODUCTES DE NETEJA GENERAL: ELS DETERGENTS

-Àcids (pH entre 1 i 2): Són útils sobre brutícia mineral, ciment, tosca, incrustacions... Són poc antisèptics, poden utilitzar-se en inodors, banyeres, tancs de pesada, i altres estris...

-Alcalins (pH major a 8): Actuen sobre brutícia de greix animal o vegetal, proteïnes, sang... Són útils en sòls, vidres, fòrmica, acer inoxidable i altres estris. Son bons antisèptics, i eviten la formació de pel·lícules de brutícia.

-Neutres: Són xampús d'usos específics, útils en greixos animals i vegetals, minerals, pols. Són especialment indicats per a neteja de tèxtils (entapissats, catifes...), pèl i pell humana i animal. Alternant detergents alcalins i àcids s'assegura una neteja eficaç sense danyar superfícies, mai mesclant-los.

Els productes de neteja, els hem d'utilitzar i emmagatzemar fixant-nos en els logotips, marcats a l'envàs, ja que poden ser causa d'accidents, produint danys a la salut i/o al medi ambient (els productes amb perfums sintètics, a vegades contenen components de difícil absorció pel medi natural, i transmeten una sensació de netedat, que no sempre és efectiva).

La neteja, sempre l'hem de realitzar amb equips de protecció individual específics segons el treball, seguint les pautes indicades a les etiquetes (modo d'ús, dosi, identificació de perills, descripció de risc...) i a les fitxes de seguretat dels productes utilitzats, les quals sempre han d'estar a disposició del treballador.

S'intentarà al màxim i en la mesura possible, netejar amb els productes alternatius menys perillosos per a la salut i/o medi ambient, elegint productes biodegradables i/o ecològics (Etiqueta de Garantia Ecològica Europea, Reglament CE num. 66/2010).

-Productes de neteja alternatius: tensioactius sabons de greix naturals... desengreixants àcids cítrics i acètics; netejadors alcalins hidròxid sòdic, potàssic, i bicarbonat sòdic; desinfectants alternatius àcids acètic (vinagre), o peracètic, peròxid de hidrogen o de sodi, sulfat sòdic, propanol, detergents enzimàtics: borat de sodi, i carbonat de sodi.

ESTRIS BÀSICS I MODO DE NETEJA

-Per a la neteja de superfícies: Utilitzarem baietes de colors, utilitzant exclusivament el vermell o rosa per a zones molt contaminades (per exemple, en inodors), les grogues a zones de contaminació mitjana (superfícies de cuina) i les blaves i verdes a zones poc contaminades.

També es necessiten 2 poals de mida mitjana, un de vermell per a aclarir i un altre de blau per a l'aigua neta amb detergent i/o desinfectant, de manera que sempre netejarem amb la baieta neta. El desinfectant s'utilitza respectant els temps d'aplicació (durant uns 10 minuts) després de l'aclaireïda del detergent. La neteja de superfícies s'inicia sempre de les zones més netes a les zones més brutes: 1) es recull la brutícia sense productes; 2) s'aclareix amb aigua calenta, que ajuda a diluir el greix; 3) s'aplica detergent durant el temps recomanat; 4) s'aclareix amb aigua calenta; 5) s'aplica el desinfectant amb aigua freda el temps necessari (uns 10 minuts), i s'aclareix si el tipus de producte ho requereix.

-Per a l'agranada de sòls: Utilitzarem raspalls de pèl fi per a interiors, i/o mopes d'agranada en sec, amb el mànec llarg. L'aspirador és el mètode més eficaç per a eliminar la pols fina, situada a zones de difícil accés, i ajuda a combatre l'aparició d'al·lèrgies. També disposarem d'un recollidor, eina de neteja per als vidres, rasqueta...

-Per a fregar sòls: Necessitem 2 cubells de fregar grossos, un de vermell per a aclarir, i un altre de blau per a l'aigua amb detergent i/o desinfectant segons necessitat de la zona netejada. Pels trespols després de l'agranada de brutícia, s'aplica aigua amb detergent, seguida de l'aclaireïda del producte, i posteriorment s'aplica el desinfectant (uns 10 minuts), després s'aclareix si el producte ho requereix. Aquesta operació s'ha de fer a locals com guarderies, perruqueries, saunes, gimnasos, cuines... i d'altres, amb gran afluència de persones.

-La neteja del mobiliari i els vidres es realitza començant per les zones més altes cap a les més baixes, de dreta a esquerra o viceversa. Les taques es poden polvoritzar directament. A l'hora de triar el mobiliari de treball, s'ha de tenir en compte la conveniència que les superfícies siguin no poroses, llises, sense ranures, i de material fàcilment rentable amb detergents i/o desinfectants, preferentment d'acer inoxidable a cuines i zones d'esterilització. La neteja dels estris de neteja s'ha de realitzar després del seu ús.

NETEJA DE SUPERFÍCIE CUTÀNIA DE MANS

Abans d'iniciar el treball a les cuines, menjadors escolars, centres de tatuatges i estètiques... s'ha de realitzar amb aigua i sabó, també abans de col·locar-se els guants, i després de retirar-los. S'ha de dedicar especial atenció en cas de contaminació amb fluids orgànics com sang o altres, així com després d'anar al bany, tocar-se el nas u objectes contaminats, canvi de bolquers, tocar aliments crus contaminats... Als locals de treball, les solucions hidroalcohòliques no supleixen la neteja de mans i ungles amb aigua i sabó, en tot cas la reforcen.

GESTIÓ DE RESIDUS

Les zones de dipòsit de material contaminat o brut, han de disposar de contenidors rígids específics per a material punxant (agulles de micropigmentació o tatuatges), gestionats i recollits per empreses gestores de residus perillosos autoritzades. Per a la resta de residus, inespecífics de material higiènic sanitari (gases, mascarètes, bolquers, etc), s'utilitzaran dipòsits diferenciats als efectes de minimitzar riscos dins del mateix centre (ja que son reserves de gèrmens oportunistes), la seva gestió es fa a través del servei de recollida de residus municipal. Per a la resta de residus reciclables, com el paper, envasos lleugers i envasos de vidre, disposarem de contenidors diferenciats dins del centre i es dipositaran als contenidors urbans de reciclatge..Aquestes zones "brutes" han d'estar diferenciades i separades de les zones "netes" (d'emmagatzematge, zones d'esterilització...).

DESINFECCIÓ I ESTERILITZACIÓ

En cas de disposar de material de treball reutilitzable contaminat per fluids orgànics, sang o d'altres, el primer pas és la immersió immediata de l'instrumental en solució desinfectant: 1) glutaraldehid al 2%, 30 minuts, en cas d'instruments metàl·lics, o 2) lleixiu (hipoclorit sòdic), 30 min., en cas de vidre, plàstic... ja que és corrosiu per a metalls, o 3) alcohol al 70%, 20 minuts, o 4) ebullició en aigua durant 20 minuts. El segon pas és la neteja de la brutícia present amb detergent, un cop realitzada, s'ha de facilitar de nou l'arribada de la solució desinfectant a tot l'instrument. El tercer pas és l'eixugada minuciosa. El quart pas és l'envasat ensobrant i marcant la data, abans de procedir al cinquè pas, d'esterilització en autoclau (tatuatge i micropigmentació), o en aparells de radiació ultraviolada (per a estris d'estètiques). Els instruments s'han de col·locar dins capses que també es puguin esterilitzar, preparades per ser utilitzades com a serveis individuals, tenint present que els estris mai s'han amuntegar dins les mateixes, i així l'esterilització arribarà a tota la seva superfície. S'ha de respectar acuradament els temps d'exposició del fabricant. El sisè pas és l'emmagatzematge dels paquets a lloc sec i tancat per tal d'evitar la contaminació ambiental. Aquest centres han de disposar dels seus propis protocols de desinfecció del local i esterilització d'estrís, per escrit.

Mètodes d'esterilització (centres de tatuatge i estètica):

Calor sec

-Forn Pasteur a 170 ° durant 2 hores. S'utilitza per a material molt resistent a la calor que no pot submergir-se en aigua. El material a esterilitzar no ha d'estar amuntegat.

-Esterilitzadors de perles de quars, arriben a assolir temperatures superiors a 250 °. Les microesferes s'han de substituir segons el temps que indica el fabricant, normalment cada 3 a 4 mesos.

-Per flama directa, sol garanteix l'absència de microorganismes a la porció flamejada, no serveix per a objectes tallants.

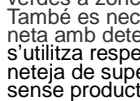
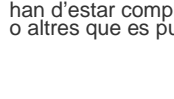
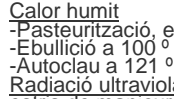
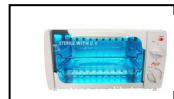
Calor humit

-Pasteurització, escalfament a 62 ° durant 30 minuts o a 72 ° durant 20 minuts (per a productes ou - làctics).

-Ebullició a 100 ° durant 20 minuts.

-Autoclau a 121 ° durant 15 a 20 minuts.(per a instruments de treball reutilitzables als centres de tatuatge i micropigmentació...)

Radiació ultraviolada. La llum ultraviolada produeix un efecte letal sobre l'ADN dels bacteris. S'utilitza a centres d'estètica, per a estris de manicura, pedicura, i altres estris de perruqueria. Només esterilitza la zona exposada del material irradiat. Els estris han d'estar completament eixuts, per exemple vidre o altres que no tolerin la immersió, ni les altes temperatures, així com superfícies de metall, o altres que es puguin corrir amb esterilització humida. Aquest tipus d'esterilització es fa, amb prèvia neteja i desinfecció del material.

MANUAL D'INSTRUCCIONS DELS APARELLS DELS CENTRES

Al centre s'ha de disposar del llibre d'instruccions de tots els aparells utilitzats per a l'esterilització, altres tècniques aplicades, electrodomèstics..., així com de les fitxes tècniques de revisió d'aquells. S'han de respectar els temps d'esterilització, ò d'aplicació que el fabricant especifiqui, propis per a cada aparell, i fer el manteniment tècnic correcte.

PLA CONTRA PLAGUES D'INSECTES I ROSEGADORS

S'han de vigilar totes les ranures, esquerdes... on els insectes o rosegadors puguin niar, especialment a zones calentes, fosques i humides, i a llocs d'acumulació de residus. S'ha de controlar amb esquers insecticides, o rodenticides, si s'escau, que ens indiquen la seva presència. La vigilància es pot fer particularment, però en cas de plaga els tractaments el ha d'aplicar una empresa homologada per la CAIB (inscrista al ROESPS). Si detectem plagues en una zona pública urbana s'ha d'avisar al 010, perquè el Servei Municipal de Plagues pugui procedir al seu control i externar.

MESURES PREVENTIVES GENERALS BÀSIQUES

- Tapar-se la boca en tossir, i rentar-se les mans amb aigua i sabó freqüentment, mínim 15 segons.
- Evitar tocar-se els ulls, boca i fosses nasals després d'haver estat en contacte amb superfícies susceptibles d'estar contaminades i rentar-se les mans.
- En èpoques d'epidèmia gripal s'ha d'evitar compartir objectes personals. El servei de neteja ha d'extremar les mesures higièniques a totes les superfícies d'alta afluència de públic (taulells, manetes de portes...). S'ha de fer el repàs d'aquestes superfícies a la meitat de l'horari d'atenció al públic amb producte desinfectant, seguint les instruccions que portin els envasos, en referència a la dosi, dilució i temps d'aplicació.
- S'han de deixar la major quantitat de portes possibles subjectes, per tal d'evitar al màxim possible, el contacte amb les manetes.

SEGURETAT EN EL TREBALL

1-Elements de protecció individual (epis):

- Protecció respiratòria:** Tapaboques d'un sol ús (porus no major a 10 micres), en treballs de gran proximitat amb el client, u d'altres treballs amb ús de productes que emanin gasos...
- Protecció visual:** Us d'ulleres, o caretes que impedeixin esquitxades, l'ús de careta no omert el tapaboques, en tècniques que ho requereixin.
- Protecció auditiva:** En ambients de treball sorollosos per sobre de 85 decibels. Per exemple, a l'àrea de perruqueria s'han d'utilitzar protectors auditius d'escuma o silicona, quan el nivell acústic superi els 85 decibels.
- Protecció d'extremitats superiors "mans":** S'han d'utilitzar guants de làtex, per a reduir el risc de contaminació per fluids orgànics a les mans, actuen com a barrera biològica i química, segons la pràctica a realitzar. El làtex no està fabricat per a ser rentat i reutilitzat, ja que tendeix a formar microporus quan és exposat a líquids utilitzats en la pràctica diària. S'han d'usar guants adequats a la tasca per a tot procediment que impliqui contacte amb: 1) Fluids corporals; 2) Pell no intacta (ferides encara que estiguin tapades), membranes mucoses o superfícies contaminades amb sang; 3) Procediments de manicura i pedicura. 4). Neteja amb productes detergents i desinfectants; evitant així l'aparició de dermatitis i contaminació de mans en realitzar aquestes tasques, utilitzant guants gruixuts específics de neteja, diferenciant obscurs per a zones molt brutes (Inodors...) i clars per altres superfícies.
- Roba de treball:** preferiblement la tela ha de ser repel·lent a l'aigua, d'una o dues peces, o bata de màniga llarga o ¾
- Calçat apropiat** còmode, antilliscant, i que eviti la humitat si el treball ho requereix.
- Gorro** a les cuines i cabell recollit a estètiques i tatuatges.
- Altres mesures de prevenció:** d'accidents amb instrument tallants, dipòsits de material de feina, electricitat, posturals...

2-Logotips de productes de neteja desinfecció i esterilització: (Reglament CE 1272/2008)

En cas de gran estoc d'aquests productes, s'han de guardar a armaris especials, per a la prevenció d'incendis, classificats segons el logotip marcat a l'envàs. Mai s'han d'emmagatzemar els productes corrosius juntament amb els inflamables.

Perillosos per a la salut:

Perill a petites dosis Corrosiu cremades Perill a altes dosis Cancerigen i mutagen

Perills físics:

Explosiu amb espina, flama Inflamable Agreuja incendis Corrosiu metalls Bomba de gas cremades de fred

Perill pel medi ambient:

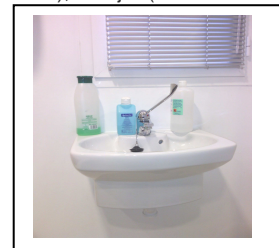
Atenció dany al medi ambient

S'utilitzarà el container de reciclatge adequat per a cada producte, si els llancem al medi ambient poden contaminar l'aire, aigua i els aliments, perjudicant la salut. S'han d'evitar els productes cancerigens i mutagens, tòxics per a la reproducció, disruptors endocrins, sensibilitzants, neurotòxics i tòxics persistents acumulatius, ens fixarem que els productes utilitzats no duguin descripció de risc associat: frase R ò frase H, elegint si es possible productes biodegradables i ecològics.

Les fitxes de seguretat les podem trobar a l' Institut Nacional de Seguretat e Higiene del Treball (INSHT) { [HYPERLINK "http://www.insht.es"](http://www.insht.es) }

RESUM DE LES PRINCIPALS RECOMANACIONS DE NETEJA I DESINFECCió

- 1-En sòls i en mobiliari que ho permeti, l'ús de detergent biodegradable en aigua calenta i posteriorment de lleixiu (en aigua freda) és eficaç. Els estris de cuina que ho permetin es rentaran amb aigua calenta al rentavaixelles.
- 2-La llenceria també s'ha de netejar i desinfectar. El material ha de resistir la utilització freqüent de productes desinfectants, així com de temperatures de rentat superiors a 70 °, i posterior planxa a 130 °, amb temps d'aplicació suficient.
- 3-Les safates i recipients d'estètica així com les pintes, raspalls, rul·los... i de joguines a guarderies i centres d'educació infantil, s'han de netejar i desinfectar. Si l'estri u objecte ho permet, es pot utilitzar la rentadora amb aigua calenta (més de 70 °) en cas negatiu després de la neteja es submergiran en solució de producte desinfectant (al menys 30 minuts), i posteriorment s'aclarirà amb aigua.
- 4-Els instruments de manicura i pedicura, llimes, tisores, alicates... S'han de: 1r), netejar (amb detergent); 2n), desinfectar (solució desinfectant); 3r), ensobrar, o col·locar dins contenidors d'ús individual també esterilitzables; 4t), esterilitzar, tenint en compte que la radiació ultraviolada ha d'arribar a tota la superfície a esterilitzar i per tant no els poden amuntegar dins l'esterilitzador; 5è), emmagatzemar a lloc sec i tancat. En cas d'agulles de micropigmentació o tatuatges han de ser d'un sol ús, homologades "CE," i s'han tirar sense encapsular a contenidors rígids, de gestors de residus homologats per la CAIB, contractats per l'empresari, i la resta de residus als contenidors de reciclatge corresponents.
- 5-Per al rentat i desinfectat d'estrís d'estètica, s'ha de disposar d'una pica específica. A les cuines s'ha de tenir una pica per al rentat de mans dels manipuladors d'aliments. La pica en els dos casos ha de ser independent i situada fora del lavabo del servei WC. I ha d'estar dotada amb aixeta monocomandament, aigua freda i calenta, dispensador de sabó, paper d'eixugada d'un sol ús, o eixugador elèctric d'aire.
- 6-Els filtres i l'interior de l'aparell d'aire condicionat s'han de netejar aspirant-ne la pols, netejant i desinfectant periòdicament, especialment en iniciar el seu ús entre estacions i després de

períodes llargs sense ús.

7-La renovació periòdica de l'aire als recintes tancats és important, la farem amb obertura de finestres o portes durant almenys 10 minuts.

8-Després de períodes majors a una setmana sense utilitzar l'aigua de les aixetes, dutxes, etc. abans del seu ús, s'ha de deixar córrer l'aigua almenys 1 minut, especialment en període estival. És important, periòdicament netejar i submergir els filtres de les aixetes i capçals de dutxes en solució anticalç, aclarint i posteriorment en solució desinfectant, mai mesclant-los, com a mesures preventives contra la contaminació per legionel·la.